

forrentning var derfor meget høj i forhold til den påtrykte rente.

Den forestående opgave er ikke blot at nyfinansiere til en lav rente, men også at fjerne forrentningen af den alt for højt forrentede gæld.

På trods af de ovennævnte grunde, som for manges vedkommende er nye, er der stadig nogle, der tror, at de borgerlige forslag om skattelettelse kan klare landbrugets problemer. Dette på trods af, at landbruget ikke har været noget selv bærende erhverv i nyere tid.

Valutaindtjeningen er af væsentlig betydning for landet. Den beskæftigelse, som landbruget skaber, både i selve landbruget og ikke mindst i følgeindustrierne, er meget vigtig, specielt for egnsudviklingsområderne. At landbrugets betydning for de små samfund og det kulturelle islæt, som de betyder, bliver bevaret, er vi alle interesserede i.

Den livsform, det er at være landmand, indebærer mange positive oplevelser i dagligdagen. Det at arbejde med naturen uden at forrykke dens balance, er de fleste landmænds drøm. De sidste mange års økonomiske problemer har gjort dette til en næsten umulig arbejdsopgave og har presset landbruget til at indgå kompromis, som en stor del af landbruget ikke er stolt af.

Den start, som nye landmænd oplever, er helt urimelig, idet kapitalkravet er så stort, at meget få kan leve op til det. Disse økonomiske problemer vil forslaget løse op for, uden at det bliver et museumslandbrug eller noget, der ligner det norske landbrug.

Produktivitet og effektivitet vil stadig være nogle af de vigtigste elementer i landbruget, men der vil blive råd til på en helt anden måde end hidtil at leve op til de krav, som naturen stiller for ikke at komme ud af balance. Dette er den væsentlige del af SF's landbrugspolitik, en politik, hvor natursyn og etik i husdyrbruget lever op til de krav, som samfundet med rette kan stille til landbruget.

I SF har vi med stor interesse fulgt den diskussion, der har været i selve landbruget om ejerformer. Bl.a. er aktieselskabsformen blevet bragt frem som en mulighed for landbrugets overlevelse. Vi er ikke enige med dem, der peger på den mulighed. Der er specielt to grunde hertil. Vi tror ikke på fjerneje af et landbrug; det vil betyde fremmedgørelse af den enkelte landmand og indskrænkning af landmandens dispositionsret. Vi tror derimod på, at fælleseje via en Jordbrugerfond eller en delfond under denne er bedre. Vi tror heller ikke på, at det enkelte landbrug er særlig interessant som investeringsobjekt, så det kan danne baggrund for bykapitalens investeringslyst til lavere rente.

Vi er derimod overbevist om, at en fondskonstruktion som her foreslået af SF vil være et betydelig mere interessant investeringsprojekt for pensionskasser og lignende.

Vi er overbevist om, at det, der virkelig satte gang i dansk landbrug, andelsbevægelsen, atter er det, der skal hjælpe dansk landbrug.

Der er fra landbrugets side stillet krav om, at der skal refinansieres ved hjælp af kurssikrede udenlandslån. Dette afviser SF så kraftigt som muligt; dertil er muligheden for valutariske svingninger alt for stor og dermed også risikoen for den part, der skal kurssikre, hvem der så end er tiltænkt denne opgave. I SF tror vi ikke på, at et flertal i Folketinget tør støtte et sådant forslag.

Oprettelse af andelsforeningsejet landbrug som delfonde vil kræve ændring af landbrugsloven; det samme gælder for hele konstruktionen, hvor ejerskabet er et sameje via en fond. Ændringerne i landbrugsloven vil dels være ændringer af ejerformer, dels en ændring af samdriftsgrænserne, der skal tilpasses forslaget.

Forslagsstillerne er klar over, at en finansieringsreform som den foreslåede kan influere på værdistigningen på jord og fast ejendom i opadgående retning set over en kortere årrække. Hvis denne værdistigning bliver for voldsom, er det forslagsstillernes agt at indføre regler for beskatning af disse værdistigninger. På længere sigt vil de traditionelle prisstigninger på landbrugsejendomme efterhånden dæmpes.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

For at den enkelte, der arbejder i landbruget, skal føle, at vedkommende er tæt ved beslutningerne, ville det være en fordel, at flere landbrug slog sig sammen i andelslandbrug, produktionskollektiver og lignende, så antallet af fonde bevirker, at afstanden mellem fællesejet og dagligdagen bliver så kort som mulig. Det vil også give mulighed for maskinfællesskaber, afløserordninger – så arbejdstiden bliver som i andre dele af arbejdslivet – afholdelse af ferie og fridage. Alt dette vil reducere de økonomiske og ikke mindst de menneskelige omkostninger.

Ad 2

Fondene ledes af demokratisk valgte bestyrelser. Stemmeret har alle, der er beskæftiget i de enkelte landbrug.